

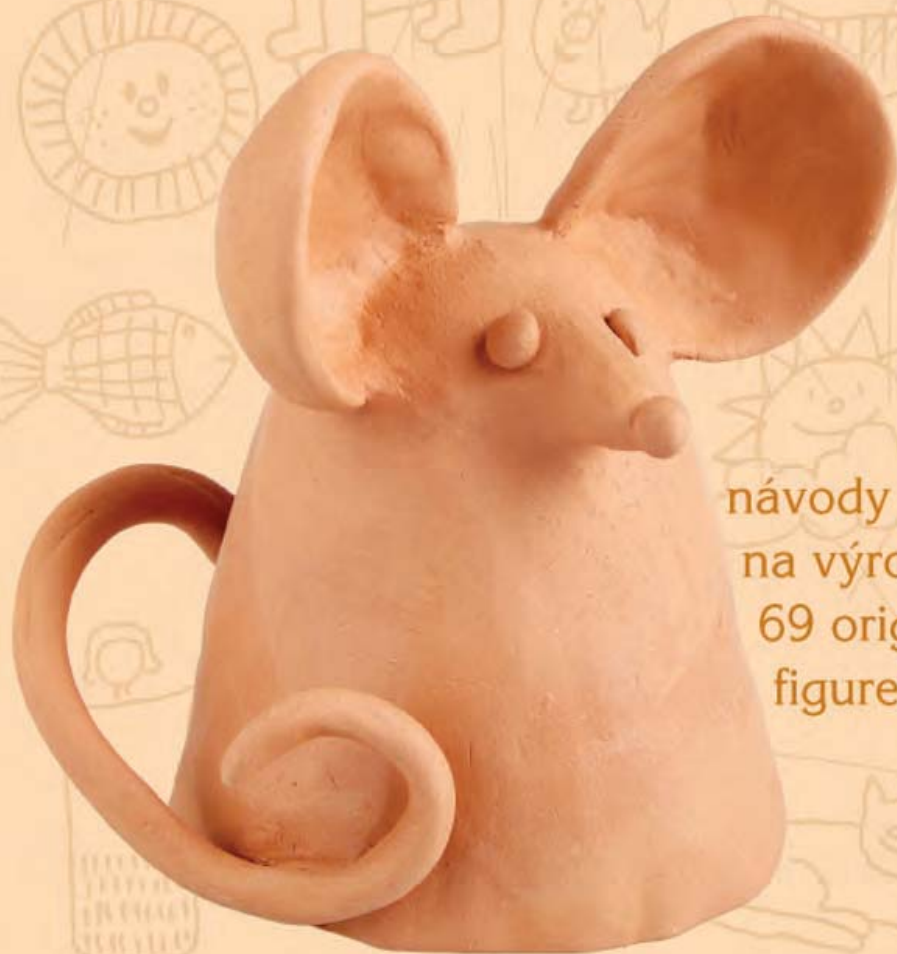
KERAMIKA

Eta Placáková
Marcela Pošustová
Alena Vondrušková

Šikovné
Ruce

figurky

návody
na výrobu
69 originálních
figurek

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

KERAMIKA II

figurky

Eta Placáková
Marcela Pošustová
Alena Vondrušková

Šikovné
Ruce

Eta Placáková, Marcela Pošustová, Alena Vondrušková

Keramika II – figurky

Vydala Grada Publishing, a.s.,
U Průhonu 22, Praha 7,
obchod@gradapublishing.cz, www.grada.cz,
tel.: +420 220 386 401, fax: +420 220 386 400,
jako svou 2387. publikaci

Odpovědná redaktorka Věra Slavíková
Návrh a grafická úprava obálky a knihy Artedit s. r. o., Praha
Fotografie na obálce a v textu Petr Kříž
Text PhDr. Alena Vondrušková
Výrobky Eta Placáková, Marcela Pošustová
Počet stran 48
První vydání, Praha 2006
Vytiskla tiskárna Pratr a.s.
Náchodská 524, Trutnov

© Grada Publishing, a.s., 2006

ISBN 80-247-1414-0 (tištěná verze)
ISBN 978-80-247-7755-9 (elektronická verze ve formátu PDF)
© Grada Publishing, a.s. 2012

OBSAH

Figurky	5
Hlína	6
Glazury a barvítko	8
Nástroje a pomůcky	11
Lepení	16
Sušení	17
Pálení	18
Figurky vyřezávané z plátu	19
Sluníčka	20
Klauni	21
Vánoční ozdoby	22
Brože	23
Zvířátka	24
Figurky modelované z hroudy	25
Zvířátka	27
Lidské postavičky	29
Andělé - zvonky	31
Beruška	32
Stojánek na tužky	32
Ptáci	33
Prasátko	34
Figurky z válečků	37
Kočka a pejsek	37
Šnek	38
Černoch	38
Panenka	40
Sedící kočka	41
Myš	41
Figurky ze stáčených plátů	42
Ženské postavy	43
Ovečky a berani	43
Tři králové	45
Plastiky z volné ruky	46
Sova	46
Divadlo	48

FIGURKY

Keramické figurky z mnohých archeologických nálezů dokazují, že je naši dávní předkové vyráběli dřív, než užitkové nádoby. Nejcennějším majetkem pravěkých lovců byly kromě zbraní amulety, zajišťující úspěch při lovu. Tak asi vznikly nejstarší primitivní figurky zvířat, zhotovené z klů mamuta nebo právě z pálené z hlíny. Kromě nich se dochovaly i figurky, zpodobňující ženu jako symbol rodu. Mezi nejznámější patří Věstonická Venuše, nalezená na jižní Moravě při vykopávkách sídliště pravěkých lovců mamutů. Ale ani později, kdy se lidé naučili vyrábět z hlíny hrnce, zásobnice a misky, nepřestali tvořit jednoduché figurky. Z egyptských hrobů známe terakotové lidské postavy, zvané vešepty, které měly podle mýtů vykonávat posmrtnou službu zesnulému. Podobné figurky známe i z prostřední dalších raných civilizací - z Mezopotámie, Fénicie a z antického Řecka. V předkřesťanských dobách se z hlíny často zhotovovaly sošky, zpodobňující pohanské bohy, jaké byly nalezeny například severně od nás u Polabských Slovanů.

Malé figurky zvířat nebo vojáků si však na hraní vyráběly i samy děti, a to už v dobách starých Keltů nebo později ve středověku. S tím, jak se lidé naučili pracovat s jinými materiály, význam hlíny pro výrobu figurek se postupně zmenšoval. V řemeslnických dílnách hrnčírů se sice figurky vyráběly, ale sloužily převážně jako hračky nebo jednoduché suvenýry. Velikým podnětem k tvorbě dokonalých figurek, které zpodobňovaly každý detail těla i oděvu, bylo zavedení výroby porcelánu v Evropě v 18. století. Porcelánové figurky se staly velikou módou, a i když byly dražší než keramické, prodávaly se ve velkém množství. Sloužily převážně jako dekorace šlechtických a měšťanských domácností. Teprve ve 20. století se vrátila obliba modelování z hlíny a nejrůznější sošky a figurky se začaly objevovat v ateliérech výtvarníků, právě tak jako v dílnách amatérů.

HLÍNA

Keramická hmota je měkký a plastický materiál, který lze dobře tvarovat. Jejím základem jsou jílovité hlíny, které vznikaly miliony let postupným zvětváním a rozpadem hornin. Lehčí částičky vyplavovala voda a z těchto naplavenin se pak vytvořila ložiska, z nichž se dnes suroviny těží. To je však jen začátek přípravy použitelné keramické hlíny, který spočívá v čistění, mísení s dalšími přísadami a v pečlivém hnětení.

Dnes jsme této těžké práci ušetřeni a průmyslově zpracovanou keramickou hmotu si můžeme koupit ve specializovaných obchodech (prodejny výtvarných potřeb, existuje i zásilkový internetový prodej). Obvykle je zabalená tak, aby nevyсыchala a můžeme ji bez dalších příprav ihned použít k práci.

Keramická hlína je nabízena v mnoha druzích, z nichž některé jsou vhodné pro práci na hrnčářském kru-

hu, jiné spíše pro výrobu velkých kusů, další pro lití do forem apod. My využijeme nejlépe hmotu, určenou pro modelování. Než však budeme mít vlastní zkušenosti, je lepší vzít s sebou na nákup odborníka, anebo se poradit přímo v prodejně.

Důležité je, abychom hlínu uchovávali stále vlhkou. Kromě igelitu, do něhož ji balí výrobci, můžeme přidat ještě namočenou látku. Tak nám vydrží velmi dlouho v dobrém stavu a připravená k práci. Pokud hlína vyschne tak, že už s ní nelze pracovat, rozmělníme ji na malé kousky, zalijeme vodou a necháme rozmočit. Hustou kaši

pak rozložíme na sádrovou desku, posléze prohněteme a můžeme znovu použít.

GLAZURY A BARVÍTKA

Samotná vypálená keramická hlína má mnoho pěkných přírodních odstínů od světlé až po tmavě hnědou. Proto se některé výrobky ponechávají v této původní barevnosti. Kromě

toho budeme však často využívat i barevné plochy nebo detaily. K dispozici máme obrovskou paletu barev a jejich odstínů v nejrůznějších podobách. Ve specializovaných obchodech lze zakoupit různé druhy glazur, barvítek a engob, z nichž každý se hodí k trochu jinému účelu a má také svou techniku používání.

Engoby (zvané také nástřepí) používáme na nevypálenou hlínu. V podobě husté kaše se nanášejí na plochy nebo se jimi malují ornamenty, jako řídká tekutina slouží k polévání nebo k namáčení. Průmyslovými barvítka (neboli pigmenty), které se vyrábějí v široké škále, se barví hlína, přidávají se do glazur a engob. Velmi jednoduché je malování speciálními pastely na přežahlý střep (barvy se pak fixují průhlednou glazurou). Na plochy, které chce-

me jen zajímavě patinovat, budeme používat oxidy (kysličníky kovů). Prodávají se v práškovém stavu, ředí vodou a štětcem zatírají do syrového nebo již přežahlého střepu. Vytvoří nepravidelné zabarvení spíše přírodních odstínů.

